

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

The Development of Program for Promote Teachers Competency on Curriculum Management and Learning Management in the school under the Office of Vocational Education in Mahasarakham Province

พิไลวรรณ มาตเลง¹ และธัชชัย จิตทรนันท์²

Philaiwan Matlerng¹ and Thatchai Chittranun²

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

Educational Administration and Development, Faculty of Education, Mahasarakham University^{1,2}

Corresponding author, Email: philaiwan.m@ovec.moe.go.th¹, thatchai.c@msu.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 205 คน ซึ่งใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด 2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified)

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นที่สุด คือ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ 3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินโปรแกรม พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะครู, การบริหารหลักสูตร, การจัดการเรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of the study are the followings; 1) to study the factors and indicators of teacher's competency on curriculum management and learning management 2) to study the current status, the expectation, and the essential needs for promote teacher's competency on curriculum management and learning management 3) to develop program for promote teacher's competency on curriculum management and learning management. Research methodology uses mixed method research. Operated in three phases. Phase 1 The study of the factors and indicators of teacher's competency on curriculum management and learning management. Phase 2 The study of the current status the expectation, and the needs for promote teacher's competency on curriculum management and learning management. The samples are 205 school teachers under the office of vocational education in mahasarakham province, in academic year 2021 acquired by Stratified Random Sampling.. Phase 3 The development of program for teachers competency on curriculum management and learning management in the school. The informants in this study are two group of experts including in-depth interviews experts and program assessment experts. The research tools were 1) the suitable assessment of the factors and indicators. 2) current status questionnaire and expectation of teacher's competency on curriculum management and learning management 3) interview form and 2) evaluation form of program for promote teacher's competency on curriculum management. Statistics used in data analysis are mean, standard deviation and Modified Priority Need Index.

The research results were as follows: 1. The factors and indicators of teacher's competency on curriculum management and learning management in the school found that consists of 5 components include: 1) curriculum creation and development, 2) learning design, 3) child-centered learning management, 4) development and application of innovative media technology for learning management, and 5) learning measurement and evaluation. All of them were suitable at the highest levels. 2. The current status of teacher's competency on curriculum management and learning management in the school found that were at a high level in all aspects. The expectation of teacher's competency on curriculum management and learning management in the school found that were at a highest level in all aspects. The study of the needs for promote teacher's competency on curriculum management and learning management in the school found that the most. needs aspect is the development and application of innovative media technology for learning management, curriculum creation and development, learning design, measurement and evaluation of learning and child-centered learning management respectively. 3. The development of program for teacher's competency on curriculum management and learning management in the school. The results of the assessment of program found that as a whole is propriety at the highest level and there feasibility level is the highest.

Keyword: Teacher's Competency, Curriculum Management, Learning Management

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์สังคมสูงวัย ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลก กำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศตนให้มีทักษะและสมรรถนะระดับสูง มีความสามารถเฉพาะทางมากขึ้น การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนาคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579, 2560) อีกทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และพลวัตของโลกยุคใหม่ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” พัฒนาคอนกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564, 2559)

การพัฒนาการศึกษาของไทยในช่วงปี 2552-2558 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติชี้ให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียน ยังไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ ทักษะของกำลังแรงงานไทย ทั้งในด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ภาคการจัดการศึกษาทั้งในส่วนผู้กำหนดนโยบายและแผนการผลิตและสถาบันผู้ผลิตจึงต้องมีการวิเคราะห์ ทบทวนเป้าหมาย สาขาการผลิต และคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ สมรรถนะให้กับเด็กและเยาวชนของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, 48)

แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้กำหนดกิจกรรมปฏิรูปด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึก

ปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน โดยให้มีการพัฒนาระบบการอาชีวศึกษา โดยปรับปรุงคุณภาพปัจจัยนำเข้า ในด้านอาชีวศึกษาทวิภาคีด้านเพิ่มขีดความสามารถครูหรืออาจารย์ ให้มีวิธีคิดที่ถูกต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีองค์ความรู้ที่ลุ่มลึกและรอบด้าน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ในแต่ละสาขาอาชีพ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านทฤษฎีและวิชาการในห้องเรียนและการฝึกทักษะอาชีพในห้องปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปฝึกงานหรือฝึกอาชีพภายใต้สถานการณ์จริงในสถานประกอบการ มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Project Based (แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง), 2564) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบัญญัติให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในมาตรา 9 (4) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่ได้บัญญัติให้มีการกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560)

จากสภาพการดังกล่าว การพัฒนาครู-อาจารย์ จึงเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครู-อาจารย์เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาและเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (ธีระวุฒิ บุญยโสภณ, 2555) และการพัฒนาครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประเทศเจริญก้าวหน้า เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูต้องรับผิดชอบกับอนาคตของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการแข่งขันและเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา (สมภาพ สุวรรณรัฐ และสุวรรณี จริยะพร, 2558) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวถึง การอาชีวศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตและพัฒนากำลังคนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในระดับแรงงาน

ฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled Labor) ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กับการศึกษาภาคทฤษฎี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551, 3) บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นครูอาชีวศึกษาหรือครูช่างอุตสาหกรรม นับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ผู้ที่เป็นครูจะต้องมีสมรรถนะสูงในด้านความรู้ ทั้งที่เป็นปรัชญาการศึกษาของชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา เทคนิควิธีสอน การใช้สื่อการสอน การประเมินผลการศึกษาในด้านทักษะและประสบการณ์ในวิชาชีพที่สอน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาชีพดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สมภาพ สุวรรณรัฐ และสุวรรณี จริยะพร, 2558) ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับระบบการพัฒนาครูให้สามารถปรับเปลี่ยนครูให้มีสมรรถนะตรงตามที่ต้องการ โดยมุ่งเน้นสมรรถนะที่สนับสนุนต่อความสำเร็จของสถานศึกษา โดยเน้นการทำงานให้บรรลุผลผลิตที่ต้องการตามมาตรฐานการศึกษาด้วยการพัฒนาสมรรถนะมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (จีระ งามกิจศิลป์, 2550) McClelland นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard อธิบายไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นบางครั้งเมื่อพูดถึงองค์ประกอบของสมรรถนะจึงมีเพียง 3 ส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะ (Ability) ซึ่งตามทัศนะของ McClelland กล่าวว่า สมรรถนะเป็นส่วนประกอบขึ้นมาจากความรู้ ทักษะ และเจตคติ/แรงจูงใจ หรือความรู้ ทักษะ และเจตคติ/แรงจูงใจก่อให้เกิดสมรรถนะ (สุกัญญา รัตติธรรมโชติ. 2548, 48; อ้างอิงมาจาก McClelland. n.d.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานเพื่อใช้ในการประเมินสมรรถนะของครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ความสามารถในการใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) ความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งครูในฐานะที่เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูจึงควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อไป

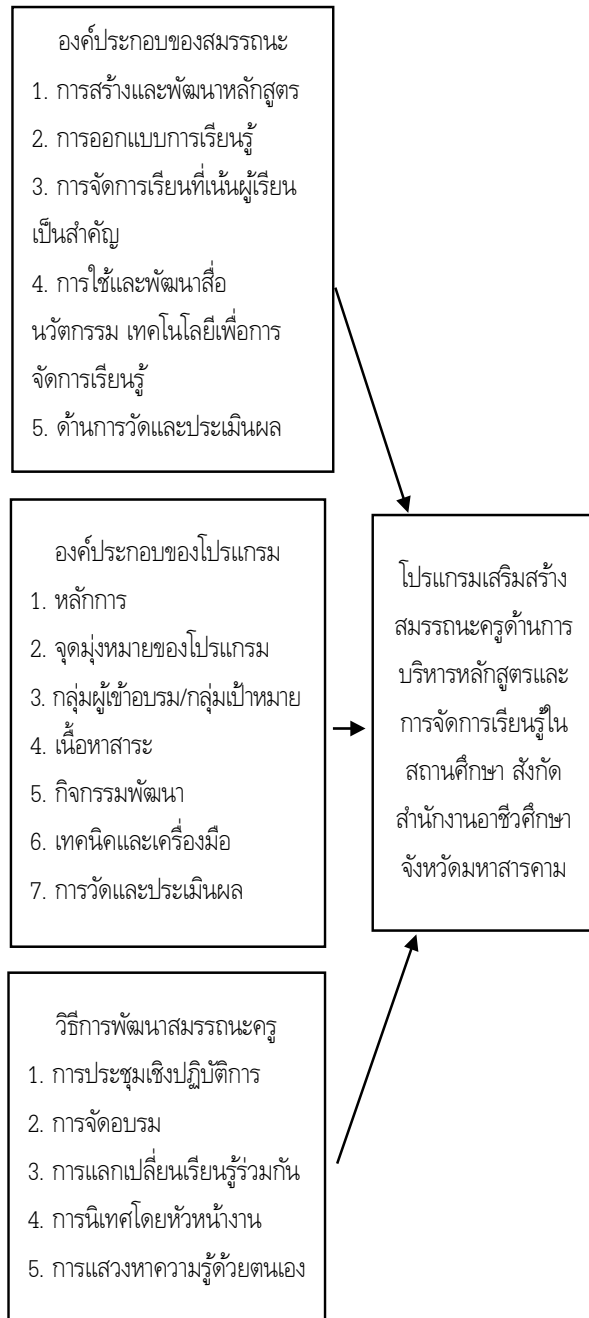
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทและมีภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครูและสถานศึกษา เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งเป็นสมรรถนะหลักประจำสายงานที่มีความสำคัญในการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเข้มแข็งจริงจัง และดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะ

ครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีบทบาทในการให้ข้อชี้แนะและประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 บันทึกเสนอคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความร่วมมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 ผู้วิจัยนำเค้าโครงวิทยานิพนธ์และแบบประเมินเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายวันและเวลาที่ขอรับแบบประเมินคืนทั้ง 5 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดทำ โดยการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบประเมิน ตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์การให้คะแนน

4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายข้อรายด้าน และโดยรวม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

4.3 เลือกองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จากผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของสถานศึกษาภาครัฐ ปีการศึกษา 2564 จากสถานศึกษาทั้งหมด 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 439 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 205 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ตามจำนวนประชากร ให้ได้มาซึ่งกลุ่ม สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 88 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 117 คน รวมทั้งสิ้น 205 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เป็นแบบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 113 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แบบสอบถาม ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาโดย ผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1.0

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด มหาสารคาม

3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในการวิจัยเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษา ในกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

3.3 ดำเนินการแจกแบบสอบถามพร้อมแนวนวัน เวลาในการรับ เครื่องมือในการวิจัย คืนด้วยตนเอง จำนวน 205 ฉบับ ให้สถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified})

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีวิธีการดำเนินการวิจัย ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 การศึกษาแนวทางหรือวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ด้วยการสัมภาษณ์ เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูแกนนำ ในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่ การออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

1.2 การตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดย วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนำมาขยายเป็นโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา แบบประเมินประกอบด้วยช่องสำหรับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูแกนนำในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

3.1.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความร่วมมือการสัมภาษณ์ถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูแกนนำในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อขอความอนุเคราะห์การสัมภาษณ์

3.1.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3.1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่จัดกระทำแล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

3.2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

3.2.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.2.2 นำสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และข้อมูลจากการถอดองค์ความรู้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแกนนำในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนำมาเป็นวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.2.3 จัดทำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) หลักการ
- 2) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม
- 3) กลุ่มผู้เข้าอบรม/กลุ่มเป้าหมาย
- 4) เนื้อหาสาระ
- 5) กิจกรรมพัฒนา
- 6) เทคนิคและเครื่องมือ
- 7) การวัดและประเมินผล

3.2.4 จัดทำคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.2.5 นำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร			
1.1 วิเคราะห์หลักสูตร สามารถนำมาจัดทำรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 สร้าง/พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้เรียนและท้องถิ่น ผู้เรียนและท้องถิ่น	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 นำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด
1.4 ประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.80	0.45	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
2.1 มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ชี้แจงแนวการสอน เนื้อหา จุดประสงค์การวัดผลประเมินผล และเอกสารประกอบการสอน ก่อนที่จะจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา และวิธีการ	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.5 มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
2.6 มีการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและเอกสารประกอบการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.7 มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.74	0.48	มากที่สุด
3. ด้านการออกแบบการเรียนรู้			
3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	0.55	มาก
3.2 ใช้รูปแบบ เทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3.4 การจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะผู้เรียน	4.20	0.84	มาก
3.5 การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6 การใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
รวม	4.50	0.58	มาก
4. ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้			
4.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 การเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 การใช้สื่อและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5 การประเมินสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.68	0.51	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
5.1 มีความรู้ ความเข้าใจหลักการวัดและประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)			
5.2 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมและผู้เรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.72	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 27 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มี 4 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 7 ตัวชี้วัด 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มี 6 ตัวชี้วัด 4) ด้านการใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด โดยมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

**ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม**

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบัน
และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยรวม

สมรรถนะ ครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการ สร้างและ พัฒนา หลักสูตร	3.75	0.73	มาก	4.66	0.59	มากที่สุด
2. ด้านการ ออกแบบ การเรียนรู้	3.79	0.75	มาก	4.65	0.57	มากที่สุด
3. ด้านการ จัดการ เรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญ	3.82	0.72	มาก	4.63	0.61	มากที่สุด
4. ด้านการ ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการ จัดการ เรียนรู้	3.67	0.80	มาก	4.69	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สมรรถนะ ครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ด้านการ วัดและ ประเมินผล การเรียนรู้	3.71	0.73	มาก	4.53	0.58	มากที่สุด
รวม	3.74	0.74	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการ
บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ และ 5) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัด
การเรียนรู้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับ
มากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการใช้
สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการสร้าง
และพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 4) ด้านการจัด
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 5) องค์ประกอบด้าน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้าง
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน
สถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ในสถานศึกษา ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบ
ปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น
โดยรวม

องค์ประกอบสมรรถนะ	I	D	PNI _{Modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1. ด้านการสร้างและ พัฒนาหลักสูตร	4.66	3.75	0.2427	2
2. ด้านการออกแบบการ เรียนรู้	4.65	3.79	0.2269	3
3. ด้านการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	4.63	3.82	0.2120	5
4. ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนรู้	4.69	3.67	0.2779	1
5. ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	4.53	3.70	0.2243	4

จากตารางที่ 3 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้าง
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับ
จากความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่
1) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีค่า
PNI_{Modified} เท่ากับ 0.2779 2) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร
มีค่าPNI_{Modified} เท่ากับ 0.2427 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้
มีค่าPNI_{Modified} เท่ากับ 0.2269 4) ด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ มีค่าPNI_{Modified} เท่ากับ 0.2243 และ 5) ด้านการจัด
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าPNI_{Modified} เท่ากับ
0.2120 ตามลำดับ

**ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม**

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม ประกอบไปด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย
ของโปรแกรม 3) กลุ่มผู้เข้าอบรม/กลุ่มเป้าหมาย 4) เนื้อหาสาระ
5) กิจกรรมพัฒนา 6) เทคนิคและเครื่องมือ และ 7) การวัดและ
ประเมินผล เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย 3 ชุดกิจกรรม ได้แก่
1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้
และ 3) การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และมี
กิจกรรมพัฒนาประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้ 1) การประชุม
เชิงปฏิบัติการ 2) การจัดอบรม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
4) การนิเทศโดยหัวหน้างาน และ 5) การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏ
ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
ครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
จำแนกตามองค์ประกอบของโปรแกรมตามความคิดเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการ ประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.47	0.48	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมาย	4.53	0.66	มากที่สุด	4.67	0.37	มากที่สุด
3. กลุ่มผู้เข้า อบรม/ กลุ่มเป้าหมาย	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.44	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ ประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. เนื้อหาสาระ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.87	0.18	มากที่สุด
5. กิจกรรม พัฒนา	4.47	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. เทคนิคและ เครื่องมือ	4.40	0.50	มากที่สุด	4.70	0.50	มากที่สุด
7. การวัดและ ประเมินผล	4.50	0.55	มากที่สุด	4.80	0.27	มากที่สุด
รวม	4.54	0.53	มากที่สุด	4.72	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษามหาสารคาม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 27 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษามี 4 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 7 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มี 5 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน เพื่อมุ่งพัฒนาสมรรถนะของครู

ในด้านต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานทางการศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมีคุณภาพในการปฏิบัติงานและทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2564) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานเพื่อใช้ในการประเมินสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ความสามารถในการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) ความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยนาท พลอยบุตร (2559) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรมี 5 องค์ประกอบ 21 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แสงเพชร แสงจันทร์ (2560) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงราย ที่มีระดับความต้องการสูงที่สุดมี 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ยังสอดคล้องกับสมภพ สุวรรณรัฐและสุวรรณี จริยะพร (2558) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะครูอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะครูอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์มีคุณลักษณะสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรอบรู้ของครู 2) การปฏิบัติตนของครู 3) สมรรถนะวิชาชีพครูอาชีวศึกษา 4) การอุทิศตน 5) ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ 6) มีผลงานเป็นที่ยอมรับ

3. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา

จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และ 5) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อจัดการ การเรียนรู้ ทั้งนี้สภาพปัจจุบันด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจาก ครูมีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อไม่มากพอต่อยุคสมัยที่ เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ครูผลิตสื่อได้ไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ เท่าที่ควร รวมทั้งครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนจำนวนมาก จึงทำให้ครูไม่มีเวลาเพียงพอต่อการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจริยาภรณ์ ตู่คำมูล (2563) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ และพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อจัดการการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2562 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 เพื่อยกระดับการศึกษาวิชาชีพของบุคคลให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรอบ คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังระดับ ฝีมือ เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถประกอบ อาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและประกอบ

อาชีพอิสระ ดังนั้นการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อจัดการ การเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เกิดองค์ความรู้ ทักษะ และความชำนาญ และผลการวิจัยของจริยาภรณ์ ตู่คำมูล (2563) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษาความต้องกาจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการ บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มี ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูอาจเห็นว่าการสอนที่มีการใช้สื่อประกอบ การเรียนรู้ นอกจากจะทำให้ผู้เรียนเห็นความเป็นรูปธรรมของสิ่งที่ครูสอน เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนให้เด่นชัดและง่ายขึ้นแล้ว ยังช่วยเพิ่มบรรยากาศของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม อีกทั้งผู้เรียน ได้รับความสนุกสนานในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพรณ์ จารุเมธิชน ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประเมิน สมรรถนะครูระดับประถมศึกษา การบริหารหลักสูตรและการจัด การเรียนรู้เป็นสมรรถนะที่กล่าวถึงความสามารถในการสร้าง และพัฒนาหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็น ระบบ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแสวงหา แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) กลุ่มผู้เข้าอบรม/กลุ่มเป้าหมาย 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมพัฒนา 6) เทคนิคและเครื่องมือ และ 7) การวัดและประเมินผล และขอขยาย เนื้อหาแบ่งออก 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ชุดที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ และชุดที่ 3 การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อจัดการการเรียนรู้ โปรแกรมมีความเหมาะสมและมีความ เป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ 4.72 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับการ พัฒนาโปรแกรม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรม คือ ชุดกิจกรรม

ต่าง ๆ ที่ออกแบบพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมความรู้ และทักษะการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโปรแกรม ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยนาท พลอยบุตร (2559) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่าโปรแกรมมีองค์ประกอบทั้งหมด 9 ส่วน ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างของโปรแกรม เนื้อหา แนวการจัดกิจกรรม เทคนิคและเครื่องมือ และการประเมินผล โปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมาก และวิภาดา ศรีจอมขวัญ (2556) ได้ศึกษาการสร้างรูปแบบบริหารการพัฒนาสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาไทย ผลการศึกษาพบว่า การสร้างรูปแบบบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทยด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Manage-RBM) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยคำชี้แจง บทนำ หลักการ วัตถุประสงค์ ความสำคัญของการบริหารฯ ขอบข่ายของรูปแบบฯ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารฯ ส่วนที่ 2 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาในสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ และส่วนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผลการวิเคราะห์การประเมินความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทยด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Manage-RBM) มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนาพร จำเมืองฮาม (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สถานศึกษาต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดให้ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาและกำหนดเกณฑ์การผ่านการพัฒนาและควรกำหนดให้มีระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความตระหนักและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.2 สถานศึกษา ต้องจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนได้เกิดความตระหนักในด้านสมรรถนะของครูและพร้อมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ การใช้กระบวนการ PLC พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูสามารถเลือกการฝึกอบรมตามความถนัดและตรงตามความสนใจของตนเอง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญถึงการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญในการนำรูปแบบการนิเทศไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของครูในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการพัฒนาตนเองของครูอาชีวศึกษา เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศต่อไป

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการพัฒนาสมรรถนะครูต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม เน้นการฝึกปฏิบัติ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และได้รับการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือหัวหน้าภาควิชาต้องติดตามการรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่เข้าร่วมการพัฒนา

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นหลังจากนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามไปใช้

3.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อค้นหาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ที่เหมาะสมกับการบริหารองค์กรตามบริบทขององค์กรนั้น

3.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยั่งยืนในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

3.4 ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามในด้านอื่น ๆ เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จริยาภรณ์ ตูคำมูล. (2563). การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมสาร*, 7(6), 309-322.
- จิระ อกคิลป์. (2550). *คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุดที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชัยนาถ พลอยบุตร. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(พิเศษ), 309-322.

ทัศนรงค์ จารุเมธีชน. (2559). การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 22(1), 95-113.

ธีระวุฒิ บุญยโสภณ. (2555). *ปัญหาขาดแคลนครูวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยทางเทคโนโลยีอาชีวศึกษา สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

นภาพร จำเมืองฮาม. (2563). การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมสาร*, 7(7), 345-359.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก.

วิภาดา ศรีจอมขวัญ. (2556). รูปแบบบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทย. *วารสารคุณูปกตทิศทางการสังคมศาสตร์ (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 4(3), 68-81.

สมภาพ สุวรรณรัฐ และสุวรรณี จริยะพร. (2558). การส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะครูอาชีวศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสารมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 4(1), 213-223.

สุกัญญา รัตมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency-Based Learning*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศิริวัฒนา.

แสงเพชร แสงจันทร์. (2561). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงราย. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 7(1), 130-142.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด และวิธีการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125. ตอน 43ก. หน้า 3.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
(2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
พ.ศ. 2560-2564. สำนักงานกฤษฎีกา.
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564).
แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). ราชกิจจานุเบกษา
เล่ม 138 ตอนพิเศษ 44 ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
(2564). คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.